Gemeente Borne

Raadsmemo

Nummer
25int06978

aan	Van	Opsteller	datum
Gemeenteraad Borne	College van B en W	M.C.A. Gras	16-12-2025

betreft
Herijking Sportbedrijf

Portefeuillehouder
D. Vermorken

Argumentatie voor aanbieding memo aan de gemeenteraad:
Informeren over herijking Sportbedrijf

Geachte raadsleden,

Aanleiding
In november 2022 heeft het college van B&W het besluit genomen tot de oprichting van een Sportbedrijf. In de aanloop naar de nieuwbouw van Sportcentrum Borne is de vraag gerezen op welke wijze alle sportonderdelen (beheer, exploitatie en activiteiten) het beste gepositioneerd zouden kunnen worden.

Achterliggende gedachte hierbij was het sportvastgoed efficiënt te gaan beheren en exploiteren.
Ook het bundelen van alle activiteiten op het gebied van sport, het integreren van diverse sportorganisatieonderdelen en deze samenbrengen met het beheer en de exploitatie van het sportvastgoed in één organisatieonderdeel, lag ten grondslag aan het besluit.

Sinds november 2022 zijn er ontwikkelingen geweest die rechtvaardigen het besluit tot het oprichten van een Sportbedrijf te heroverwegen. Zoals het stoppen met het strategische project ’t Wooldrik en het opstarten van het project sportcomplex Borne, en het besluit tot uitvoering te komen van het centraliseren van alle maatschappelijke vastgoed van gemeente Borne in één organisatieonderdeel binnen de gemeente.

De centrale vraagstelling bij de heroverweging van het Sportbedrijf is: wat is op dit moment het meest passende model voor de exploitatie en het beheer van het maatschappelijk sportvastgoed én alle sportactiviteiten in gemeente Borne.

Afdeling Samen Bouwen, Team Ontwikkeling en Vastgoed, is nauw betrokken geweest bij het opstellen van het Rapport Herijking Sportbedrijf.

Herijking Sportbedrijf
Wij hebben het voornemen alle taken op sportgebied te weten beheer, exploitatie, onderhoud en activiteiten, onder gemeentelijk beheer te blijven uitvoeren (uitgezonderd sportcentrum de Veste). De belangrijkste overwegingen hiervoor zijn:

1.1.1. Integraliteit in sociaal domein is bouwsteen gemeentelijk beleid:
Belangrijk is om niet uit het oog te verliezen dat de inwoners, de sporters en de sportverenigingen centraal staan, dat korte lijnen met hen blijven bestaan en dat wordt ingezet op de doelen van een leven lang sporten en bewegen. De Visie op Sporten en Bewegen is en blijft nog steeds uitgangspunt, evenals de samenwerking met (maatschappelijke) partners. Sporten en bewegen zijn essentiële onderdelen van de sociale basis binnen het sociaal domein, ze maken er onlosmakelijk onderdeel van uit en dragen daarmee bij aan de doelen binnen het sociaal domein.

1.1.2. Gewijzigde situatie zorgt voor andere uitgangspunten:
Het besluit tot de oprichting van een extern Sportbedrijf was mede gebaseerd op de koppeling van realisatie van de taakstelling op sport (eerste pijler) én de realisatie van het toenmalige strategische project 't Wooldrik (tweede pijler). Ondertussen is de taakstelling op sport vastgesteld (voorjaar 2025) en wordt deze in 2026 en 2027 geëffectueerd. Bovendien is het toenmalige strategische project 't Wooldrik stopgezet en zijn er twee projecten voor in de plaats gekomen, één voor sport en één voor onderwijshuisvesting. Onderwijshuisvesting wordt gerealiseerd op een andere locatie. Daarmee is deze basis voor het oprichten van een extern Sportbedrijf niet meer aanwezig.
De derde pijler op grond waarvan het college van B&W het besluit tot de oprichting van een extern Sportbedrijf heeft genomen, was die van regiegemeente. Ondertussen is deze werkwijze veranderd. De werkwijze is nu dat per situatie goed gekeken wordt of bepaalde taken door gemeente Borne zelf worden uitgevoerd dan wel dat deze worden belegd of uitbesteed aan een externe organisatie. Daarmee is ook deze derde grondslag voor het besluit tot de oprichting van een extern Sportbedrijf, niet meer van kracht.

1.1.3. Maatschappelijke functie borgen:
Sportvoorzieningen hebben een sterke maatschappelijke functie die beter geborgd is bij gemeentelijke exploitatie. Afhankelijkheid van externe partijen wordt voorkomen, waardoor de gemeente haar beleidsvrijheid behoudt. Eigen exploitatie sluit beter aan bij de publieke verantwoordelijkheid van de gemeente. De gemeente behoudt volledige regie over toegankelijkheid en betaalbaarheid van sportvoorzieningen.

1.1.4. Financieel draagt gemeente al de risico's:
Bij uitbesteding verschuiven financiële risico's slechts schijnbaar en blijven deze in de praktijk bij de gemeente liggen. Eigen exploitatie zorgt voor maximale transparantie in kosten en risico's. Kleine gemeenten hebben een zwakke onderhandelingspositie door het beperkte aantal marktpartijen. (Deels) commerciële exploitatie in kleine gemeenten leidt vaak tot hogere tarieven of extra gemeentelijke garanties.

1.1.5. Continuïteit garanderen:
De continuïteit van voorzieningen is beter geborgd wanneer de gemeente zelf verantwoordelijk blijft. De gemeente kan sneller en directer bijsturen bij knelpunten in beheer en veiligheid. Veiligheid en kwaliteit, met name bij het zwembad, zijn beter bestuurlijk te borgen in eigen beheer. Lokale kennis en betrokkenheid van gemeentelijke medewerkers leiden tot beter maatwerk voor verenigingen en scholen.

Belangrijk is om niet uit het oog te verliezen dat de inwoners, de sporters en de sportverenigingen centraal staan, dat korte lijnen met hen blijven bestaan en dat wordt ingezet op de doelen van een leven lang sporten en bewegen. De Visie op Sporten en Bewegen is en blijft nog steeds uitgangspunt, evenals de samenwerking met (maatschappelijke) partners.

Tijdelijke Adviescommissie Sport en Bewegen
De Adviescommissie Sport en Bewegen is tijdelijk ingesteld, in afwachting van de oprichting van het Sportbedrijf. Op dit moment is de rol van de adviescommissie heel breed ingestoken en is daarbij onder andere het oprichten van het Sportbedrijf als expliciet doel beschreven. Met de voorgenomen gewijzigde situatie is nu ook het moment aangebroken om de rol, taken en bevoegdheden van de tijdelijke Adviescommissie Sport en Bewegen gemeente Borne te herijken, waarbij de insteek meer strategisch zou kunnen worden.
Een Adviescommissie Sport en Bewegen kan toegevoegde waarde hebben. Zo is bijvoorbeeld de input van de Adviescommissie erg belangrijk geweest bij het invullen van de taakstelling sport en was ook het ongevraagde advies over sportdeelname van volwassenen met lage inkomens (in samenwerking met de Adviesraad sociaal domein) waardevol. Het is ook een belangrijke schakel met de sportverenigingen en sporters in de gemeente Borne.

Communicatie
Ons voorgenomen besluit niet over te gaan tot de oprichting van een Sportbedrijf maar alle taken op sportgebied, te weten beheer, exploitatie, onderhoud en activiteiten, onder gemeentelijk beheer te blijven uitvoeren (uitgezonderd de Veste) én het voornemen om de exploitatie van het zwembad (en daarmee ook het zwembadpersoneel) met ingang van 1 januari 2027 onder gemeentelijk beheer te brengen, vraagt zorgvuldige communicatie.

Het volgende communicatie-pad wordt hierbij gevolgd:

- Er wordt een bijeenkomst georganiseerd met de Adviescommissie Sport en Bewegen op 16 december 2025 waar het voorgenomen besluit van het college wordt toegelicht. De Adviescommissie wordt advies gevraagd.
- 16/17 december 2025 worden het zwembadpersoneel en Team Borne Sport geïnformeerd.
- Het Platform Sport en Bewegen wordt 8 januari 2026 op de hoogte gebracht en hen wordt het voorgenomen besluit van het college uitgelegd.
- Er vindt een impactanalyse plaats voor de inbedding van de het zwembadpersoneel in de gemeentelijke organisatie evenals de impact op de bestaande functies.
- Na de impactanalyse wordt de Ondernemingsraad om advies gevraagd.

Vervolg
Nadat de Adviescommissie Sport en Bewegen en de Ondernemingsraad hun adviezen hebben afgegeven, zal er een definitief besluit door ons worden genomen in Q1 2026.

Bijlage(n):
- 25bij14580 (rapport)